

Дмитро Олександрович Корчевський

кандидат фізико-математичних наук,
генеральний директор
комп'ютерної академії «Шаг»,
м. Одеса, Україна

УДК -43.8:004.9

РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ФАХІВЦІВ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ

В статті автор розкриває можливості розвитку творчого мислення учасників засобами інноваційних інформаційних технологій, управління навчальним закладом через Інтернет-технології.

Ключевые слова: інформаційні системи, Інтернет-технології, кліповий стиль мислення, відкритість освіти, пріоритети, інтеграція.

In the article the author reveals the possibilities of creative thinking of students by means of innovative information technology, school management through Internet technology.

Key words: information systems, Internet technologies, video clip style of thinking, openness, education, priorities, integration.

Розвиток інформаційно-телекомунікаційних систем неможливий, без відповідного кадрового забезпечення. Останнім часом відчувається нестача фахівців, здатних створювати та успішно використовувати сучасні інформаційні системи бізнесу, автоматизовані системи проектування та управління, Інтернет-технології тощо [3].

Динамічність розвитку галузі обумовлює швидку застарілість знань, тому необхідно постійно підвищувати кваліфікації співробітників підприємств і установ, пов'язаних, як з розробкою інформаційних систем і технологій, так і з їх використанням.

Важливим чинником розвитку інформаційного суспільства є знання, подані у вигляді інформаційних ресурсів, а також інформаційні технології – методи, системи, засоби їх обробки. Завдання підготовки високопрофесійних кадрів, здатних розвивати нові ІТ та ефективно використовувати їх на практиці, стає стратегічно важливим. Для розв'язання цього завдання необхідно розвивати національну систему ІТ-освіти, що користується запитами науки та практики [1].

До пріоритетних напрямків розвитку професійної освіти відносять інтегративні процеси, зокрема, інтеграцію вищих навчальних закладів (ВНЗ) різних рівнів акредитації, наукових установ і підприємств, для забезпечення професійної мобільності випускників ВНЗ на ринку праці; інтеграція науки і освіти; інтеграція знань, умінь, методів, форм та засобів навчання й виховання. Інтегративні процеси в освіті є закономірністю розвитку сучасної освіти, провідною і стійкою тенденцією її оновлення.

Зовнішній, соціальний контекст визначає особливості мислення і сприйняття студентів. Мова про вплив інформаційного суспільства на засвоєння

змісту освіти. В спеціальній літературі фіксується тенденція розвитку кліпового, фрагментарного мислення сучасної молоді. Яскравіше проступає протиріччя між когнітивним стилем тих, які навчаються і стилем викладу інформації у підручнику або науково-педагогічним працівником.

Образно-емоційний, кліповий стиль мислення молодих людей, що формується і підтримується за рахунок постійного спілкування з мас-медіа, знаходиться у суперечності, з переважно вербальним, декларативним стилем викладу навчальної інформації. У триаді «раціо-емоціо-інтуїціо» у процесі навчання пріоритет належить раціо.

У протистоянні мас-медіа і традиційного навчання виграють перші, оскільки інформація, що отримується молоддю з Інтернету, телебачення, ЗМІ, відрізняється більшою вмотивованістю, за рахунок самостійного вибору особистістю, емоційним фоном, образністю [4]. Відкритість, як якісна характеристика освіти, припускає наявність інформаційної (локальні мережі, Інтернет), соціальної (соціальні мережі) і педагогічної взаємодії, яка сприяє створенню нового інтелектуального продукту, що належить учасникам спільної діяльності.

Творче мислення – одна з головних особистісних якостей суб'єкта навчання. В його розвитку розрізняють змістовні та операційні компоненти, що взаємно впливають один на одного. Організація активного формування творчого мислення у студентів виступає, як умова успішної інтеграції за змістом і методам навчання у ВНЗ.

Основу успішного розв'язання багатьох професійних проблем складає правильне знаходження декількох ланок причинних зв'язків між різними, за

семантичним змістом, явищами та встановлення (передбачення), як різні чинники впливають на розвиток цих зв'язків. Сучасні знання про причинність та вміння знаходити вказані зв'язки між явищами, дозволяють фахівцеві здійснювати випереджальне прогнозування нового.

Нині у світовій педагогічній практиці важливою метою навчального процесу визнається навчання мисленню – перехід до усвідомленого оволодіння і володіння розумовими прийомami та операціями. Це передбачає:

- підвищення рівня культури мислення, як результату цілеспрямованої дії, на процес усвідомленого виконання суб'єктом розумових операцій, з метою отримання більш ефективного розв'язання проблемних ситуацій;
- формування системного мислення, як інтегрованого показника його глибини, широти та оригінальності;
- засвоєння алгоритмів розв'язання проблемних ситуацій;
- формування керованої уяви, як основи творчого мислення;
- системне сприйняття комплексу професійних знань та вмінь;
- формування інтеграційного мислення, здатного оперувати більш загальними фундаментальними закономірностями, засвоювати на їх основі закони наук, вміти використати явища навколишньої дійсності тощо.

Творче ставлення студентів до професійних знань розглядається, як усвідомлене прагнення до глибокого, творчого їх осмислення, оцінки та творчого використання, як у процесі навчальної, так і професійної діяльності. Творче ставлення студентів до професійних знань є основою професійної компетентності спеціаліста.

Інтеграційний підхід до підготовки майбутніх фахівців визначається, як сукупність форм і методів, що характеризують процес і результат становлення професійної компетентності, супроводжуються зростанням системності знань, комплексності вмінь студента, виражаються у теоретичній і практичній підготовленості та сприяють всебічному розвитку особистості.

Доцільність використання інтегративного підходу, зумовлена необхідністю забезпечення неперервності і цілісності професійного становлення особистості майбутнього фахівця; поєднання традиційного та інноваційного у професійній освіті; розуміння інтеграції, як сутнісної характеристики освіти; орієнтація освіти на самопізнання, саморозвиток, самовиховання і самореалізацію кожного студента.

Система інтегративного змісту професійної підготовки майбутніх фахівців комп'ютерного профілю, забезпечує можливість постійного поповнення знань та розширення практичних умінь та навичок; формування конкурентоспроможного професіонала, на основі сформованих інтегрованих знань, практичних умінь, навичок. Побудова системи інтегративного змісту

професійної підготовки здійснюється на засадах системного, синергетичного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого та діяльнісного підходів.

Зміст підготовки ІТ-фахівців в Україні гармонізовано з міжнародними рекомендаціями Computing Curricula, прийнятими європейською та американською науковою та освітянською спільнотами щодо якісної їх підготовки. Розроблені та затверджені протягом 2009-2011 рр. галузеві стандарти вищої освіти із зазначених напрямків підготовки ІТ-фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр» відповідають міжнародним рекомендаціям, програмам академічної мобільності студентів з ІТ-напрямків та навчальним програмам провідних європейських та російських університетів [1].

Ефективними напрямками співпраці університетів та ІТ-компаній, що підтримують оптимальний баланс між теоретичними знаннями і прикладними технологіями, може бути робота з професійними і сертифікаційними організаціями для просування інновацій у сфері освіти.

Таким чином, система інтегративного змісту професійної підготовки майбутніх фахівців комп'ютерного профілю, як єдність методологічного, теоретичного та методичного аспектів, забезпечує підвищення якості професійної підготовки в цілому. Вихідні теоретико-методологічні засади системи спираються на сучасні загальнонаукові та конкретно-наукові підходи – системний, синергетичний, компетентнісний, особистісно-орієнтований, діяльнісний; формування змісту навчання на засадах інтегративного підходу, спрямованого на забезпечення професійно-особистісного розвитку студентів. Основним засобом впровадження системи на практиці виступає відповідна методика, результатом функціонування якої є сформованість комп'ютерної компетентності майбутнього фахівця, залежно від типу навчального закладу та конкретної спеціальності.

Використані літературні джерела

1. Ковалюк Т., Єфіменко О. Про розвиток ІТ-освіти України // Lviv Polytechnic National University Institutional Repository <http://ena.lp.edu.ua>, 2011.
2. Развернутая программа курса «Технология творческого мышления» // <http://triz.direktor.ru/School/program.htm>
3. Фёдоров И. Б. Подготовка специалистов в области компьютерных наук, техники и технологий / И. Б. Фёдоров, И. П. Норенков, С. В. Коршунов // Прикладная информатика, 2006. – № 4. – С. 27–34.
4. Черкасова И. И. Характеристика закономерностей и принципов вузовского этапа процесса становления панорамно-педагогического мышления будущих учителей / И. И. Черкасова // Вестник Томского государственного педагогического университета, 2011. – № 13. – С. 51–62.